

Вправа «Аудіювання медіатексту «Острозький замок»»

Мета

- » разом із тренуванням навичок аудіювання навчити учнів критично сприймати медійні матеріали, відрізнати журналістські тексти від рекламних.

Уміння і навички з інфомедійної грамотності

- » розуміння, як працюють медіа: журналістські стандарти;
- » уміння визначати й аналізувати жанри журналістських повідомлень.

Що необхідно підготувати до уроку

- » проєктор,
- » презентацію,
- » відео «Куди поїхати зі Львова на вихідні: Острозький замок» для перегляду (джерело: <https://www.youtube.com/watch?v=hzs9Esl2bck>);
- » посилання для демонстрації прикладу рекламного тексту: <https://anga.ua/city/ostrog.html>.

ПЕРЕГЛЯНЬТЕ з учнями запис програми Zaxid.Net «Куди поїхати зі Львова на вихідні: Острозький замок» із циклу «Мандрівки Україною» (тривалість 8 хвилин 14 сек.)

Після перегляду **ПРОВЕДІТЬ** тест, що допоможе визначити рівень розуміння й засвоєння учнями прослуханого матеріалу. **ВИВОДЬТЕ** по черзі слайд із запитаннями. Учні **ПОПРОСИТЬ** записувати відповіді на окремих аркушах у форматі 1 А, 2 С, 3 D і т. д.

Нижче подаємо текст тесту із позначенням правильних відповідей. За бажанням учителя його можна оцінити у 12 балів. Тест містить як запитання з варіантами відповідей, так і відкриті запитання.)

Тест

1. Острозький замок — це добре збережена донині споруда. Якого вона століття?... (На відповідь орієнтовно 5 секунд.) 0,5 бала:
 - A) XIV століття.
 - B) XV століття.
 - C) XVI століття.
 - D) XVIII століття.

Програма з циклу «Мандрівки Україною» Zaxid.Net
«Куди поїхати зі Львова на вихідні: Острозький замок»
<https://www.youtube.com/watch?v=hzs9Esl2bck>

Тест. Запитання №1

Острозький замок — це добре збережена донині споруда. Якого вона століття?

- A) 14 століття
- B) 15 століття
- C) 16 століття
- D) 18 століття

ЗБЕРІТЬ аркуші з відповідями на тестові завдання. **ПРОДОВЖІТЬ** роботу учнів у парах. **ЗАПРОПОНУЙТЕ** їм у парах поділитися враженнями від переглянутого сюжету. **ПОПРОСИТЬ** учнів розповісти одне одному, що вразило їх найбільше. (Дайте на виконання три хвилини.)

Для приміток:

ЗАПИТАЙТЕ. Які елементи опису пам'яток ми можемо визначити в цьому тексті? *(Журналістка немовби веде нас замком — з першого на третій поверху, детально описуючи загальний вигляд, інтер'єри, історію та цікаві факти створення Острозького замкового комплексу. Ми бачимо й чуємо опис загального плану з історичними фактами й датами. Внутрішній вигляд замку доповнюється описами інтер'єрів. Опис зовнішнього вигляду, інтер'єрів, архітектурних деталей постійно доповнюється відомостями про призначення та історію окремих частин і деталей. Невід'ємною частиною опису є й особисті враження від пам'ятки культури, й оцінка її значення, зокрема, для культурної спадщини нашого народу.)*

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ учнів, що переглянутий журналістський матеріал побудований як подорож, екскурсія — з подвір'я всередину, з першого поверху на третій. Це зумовлено особливостями телевізійного сюжету — ми немовби рухаємося вслід за камерою.

ПОЯСНІТЬ. Опис пам'ятки можна формувати у такі способи:

- за історично-хронологічним порядком (у якій послідовності будувалися окремі частини замку, як створювався й жив у століттях замковий комплекс);
- за біографічним принципом (біографії одного з князів Острозьких чи Івана Федоровича у стінах Острозького замку);
- за принципом архітектурно-стильового рішення окремих частин замкового комплексу;
- за легендами й таємницями, пов'язаними із замком та його мешканцями.

ЗАПИТАЙТЕ. Як ви думаєте, чи впливають оцінки, емоції, ставлення та глибина вивчення журналістами питання на ваше сприйняття? *(Це беззаперечний факт. Від глибини вивчення історії, цікавих фактів і деталізованості опису пам'ятки в журналістському матеріалі прямо залежить враження того, хто його сприймає — читає, дивиться або слухає. Прямі оцінки та емоції журналістів також формують наше сприйняття, загалом емоції є доречними й «оживляють» сухі факти, проте вони не мають переважати, нав'язуватися аудиторії.)*

ПОЯСНІТЬ визначення та види аудіювання (цей матеріал також представлений у презентації).

Аудіювання — це особливий вид мовленнєвої діяльності, який полягає в одночасному сприйнятті на слух і розумінні мовлення — від однієї людини до іншої. Саме аудіювання є основою людського спілкування, процесу комунікації.

Визначення та типи аудіювання

АУДІЮВАННЯ це особливий вид мовленнєвої діяльності, що полягає в одночасному сприйнятті на слух і розумінні мовлення — від однієї людини до іншої. Саме аудіювання є основою людського спілкування, процесу комунікації.

Ознайомлювальне аудіювання передбачає розуміння слухачем загального смислу повідомлення, уміння визначити його основну думку (тему), розділити текст на певні смислові частини.

Вивчальне аудіювання — це повніше усвідомлення слухачем змісту повідомлення, запам'ятовування та розуміння деталей змісту кожного з його елементів.

Критичне аудіювання вимагає від слухача аналізу основної ідеї та положень повідомлення; крім того передбачає висловлення власної думки, оцінки з приводу почутого, його критичного осмислення. Фактично будь-яке медіаповідомлення є різновидом критичного осмислення фактів і коментарів, що почув, побачив, дізнався журналіст.

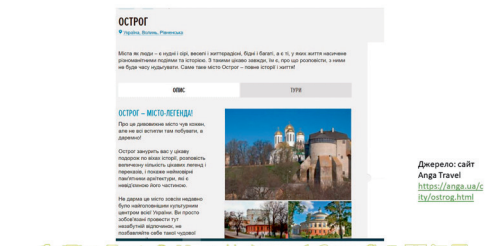
ЗАПИТАЙТЕ. Як ви думаєте, які види аудіювання ми сьогодні застосовували? Аргументуйте свою думку. *(Під час роботи над темою учні мають застосувати всі види аудіювання, бо ознайомилися з текстом як телеглядачі, вивчили певні факти історії та культурного значення Острозького замку як пам'ятки української історії та культури і критично оцінили, проаналізували не тільки зміст матеріалу, але й спосіб його подання, висловили власні думки і запропонували власні варіанти аналогічного опису.)*

ПОКАЖІТЬ на екрані веб-сторінку туристичної фірми «Anga Travel» із текстом про місто Острог (джерело: <https://anga.ua/city/ostrog.html>). **ЗАЧИТАЙТЕ** перші кілька абзаців. **ЗАПИТАЙТЕ** учнів, чим, на їхню думку, журналістський текст відрізняється від художнього, історичного чи, наприклад, рекламно-туристичного на ту ж саму тему (зокрема, про Острозький замок)? *(У журналістському матеріалі, на відміну від художнього, дотримано балансу між фактами, термінами, датами і враженнями, емоціями, особистим поглядом журналіста. Журналістський текст не містить домислів, уявних образів, вигадки, завжди базується на фактах. На відміну від рекламного тексту, журналістський нічого не «продає», він інформує, виконує просвітницьку функцію, але залишає вибір в оцінках і рішеннях за аудиторією.)*

підсумуйте

- Сьогодні ми переглянули сюжет про мандрівку до Острозького замку, дізналися чимало цікавого з його історії, обговорювали свої враження від журналістського матеріалу.
- Тепер ми знаємо, що будь-який журналістський текст є продуктом, створеним журналістом, а отже текстом, що має автора й певною мірою відображає його ставлення до теми.
- Треба вміти розрізняти факти, що повідомляються журналістом (вони відповідають об'єктивним подіям, що відбулися в реальному житті), та суб'єктивні оцінки, емоційні враження, коментарі, що додає від себе журналіст.
- Правилком журналістики (журналістським стандартом) є обов'язкове відокремлення фактів від коментарів, оцінок, суджень і припущень журналіста. Читач або глядач має бути попередженим про те, що є фактами в журналістській інформації, а що є суб'єктивними припущеннями та емоційними оцінками. Тоді не відбудеться маніпулювання глядачем (читачем, слухачем).

Типи аудіювання	
Ознайомлювальне передбачає розуміння слухачем загального смислу повідомлення, уміння визначити його основну думку (тему), розділити текст на певні смислові частини	Критичне вимагає від слухача аналізу основної ідеї та положень повідомлення; передбачає висловлення власної думки, оцінки з приводу почутого, його критичного осмислення. Фактично будь-яке медіа-повідомлення є різновидом критичного осмислення фактів і коментарів, що почув, побачив, дізнався журналіст
Вивчальне більш повне усвідомлення слухачем змісту повідомлення, запам'ятовування та розуміння деталей змісту кожного з його елементів	

Важливо про журналістські тексти

- Будь-який журналістський текст є продуктом, створеним журналістом, відтак — текстом, що має автора і певною мірою відображає його ставлення до теми.
- Треба вміти розрізняти факти, що повідомляються журналістом (вони відповідають об'єктивним подіям, що відбулися в реальному житті), та суб'єктивні оцінки, емоційні враження, коментарі, що додає від себе журналіст.
- Правилком журналістики (журналістським стандартом) є обов'язкове відокремлення фактів від коментарів, оцінок, суджень і припущень журналіста. Читач чи глядач має бути попередженим про те, що є фактами в журналістській інформації, а що є суб'єктивними припущеннями та емоційними оцінками. Тоді не відбудеться маніпулювання глядачем (читачем, слухачем).

Для приміток:

A series of horizontal dotted lines for writing notes.